

Skildring av Södermanland

Återutgivning av text från 1883

En gratis publikation från
e-boksbiblioteket.se

Skildring av Södermanlan

– Återutgivning

av text från 1883

av Carl Georg Starbäck

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-363-0

Copyright © 2017 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du en historisk skildring av landskapet Södermanland från år 1883.

Du får bland annat läsa anekdoter om jordbruk, kungar och mord. Texten innehåller också en spännande skildring av landskapets invånare som beskrivs som ”stolta”, ”duktiga och karlavulna”.

Märkligt nog skildras den svenska naturen som om författaren åkt i ett flygplan – trots att det ännu inte var uppfunnet. Det var troligen härifrån som Selma Lagerlöf fick idén att låta Nils Holgersson skildra landet genom att flyga på en gås.

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksbiblioteket.se i januari 2017.

Texten publicerades ursprungligen år 1883 i boken ”Små berättelser om märkeliga orter i Sverige – Liten geografisk läsebok för barn och ungdom” med rubriken ”Södermanland”. Författare till texten är Carl Georg Starbäck (1828–1885).

I slutet av 1800-talet var historikern Carl Georg Starbäck en av landets mest kända författare. Han skrev framför allt populära böcker om historia men också romaner. Man kan säga att Starbäck var sin tids Herman Lindqvist eller Jan Guillou.

Inledning: Sverige – från ovan

1 Om vi besluta oss för att företaga en resa genom vårt fädernesland för att se och lära känna något litet af dess natur och folk samt folkets seder och bruk inom olika landskap, så blir första frågan, huru vi bäst skola ställa till det så att vi på en gång kunna få en öfversigt öfver det hela och vinna kännedom om de märkeligaste enskildheterna. Jernvägarne och ångbåtarne äro förträffliga fortskaffningsmedel, men hafva det emot sig, att vi dels icke skulle kunna komma till många orter, dit vi nödvändig vilja, dels föra de oss antingen för fort eller ock blott utefter stränderna af det landskap, hvari vi för tillfället befinna oss. Att i våra tider färdas med häst och vagn eller till fots, skulle åter gå alldeles för långsamt, och alla dessa sätt att färdas skulle dessutom göra det alldeles omöjligt för oss att få en god öfversigt öfver det hela, något som för oss är af stor vigt.

Kunde vi därför skaffa oss en farkost, som vore så inrättad att den förde oss högt upp i rymden, men åter, när vi ville, sänkte sig ned med oss till den ort, som vi närmare ville lära känna, då vore våra önskningar uppfyllda. Om vi kunde komma så högt upp, att vi kunde se hela vårt land utbreda sig under oss liksom en vanlig karta, öfver hvilken vi efter behag foro fram och åter, då behöfde vi blott uppställa

för oss något rättesnöre att följa vid de besök, som vi här och der skulle göra, och så begifva oss på väg.

Ett sådant fortskaffningsmedel finnes emellertid på sätt och vis, ehuru man ännu icke hunnit få det så fullkomligt, att det uppfyller alla de anspråk, som man måste hafva på ett sådant. Det är luftballongen. Vi kunde ju antaga, att en sådan funnes, åt hvilken vi vågade anförtro oss!

Nå väl, stigen på och följ mig. I verkligheten kan man väl icke i luftballong stiga så högt, eller vår synförmåga sträcka sig så långt, att vi skulle kunna se hela vårt fosterland utbreddt för oss, som på en karta, men vi kunna ju antaga äfven detta.

2. Medan vi nu befinna oss uppe i höjden, skola vi först taga en öfverblick af landets utseende. Vi se då, huru genom hela den halfö, som bildar *Sverige* och *Norge*, löper en bergsrygg, ifrån hvilken landet sluttar åt ömse sidor. Det är *Kölen* eller *Seveberget*. Flera bergar synas utgå från denna bergsrygg både inåt Sverige och Norge, men de senare gå ända ut till hafvet och åtskilja från hvarandra de många hafs-fjordarne, hvari Norges kust är sönderskuren; åt svenska sidan sänka sig deremot de glesa tvärryggarne allt mer, ju närmare de komma kusten, och utplattas slutligen alldeles samt försvinna.

Sådana fjordar, som i Norge, finnas icke på den svenska kusten, men deremot visar sig här utefter hela halföns längd ett lågland, hvars bördiga ängar och åkerfält tilltaga, ju längre man kommer söderut. På ett ställe, der vi se de stora sjöarna *Wenern*, *Wettern*, *Hjelmaren* och *Mälaren*, går detta lågland från *Östersjön* till *Skagerrack*, liksom ett bälte från landets ena kust till den andra. Skulle vi tänka oss, att hafvet

steg omkring 300 fot öfver sin nuvarande yta, så skulle det fylla hela detta låglandsbälte, och Sverige skulle då skilja sig i tvenne öar, hvilka bildades af den nämnda höglandstrakten och en annan, som ligger söder om detta låglandsbälte. Söder om detta lågland höjer sig nämligen det småländska höglandet, sluttande åt alla sidor. I en längst försvunnen tid har verkligen vattnet stått så högt, att detta lågland varit ett sund, som sammanbundit *Nordsjön* och *Östersjön*. Det hafva lärde män räknat ut.

Men stora och breda floder forssa inom höglanden i dalarnes djup och nedflyta till låglandet, och upp emot norden se vi bergens toppar glänsa hvita. Det är snön, som ligger der och som aldrig smälter, fast solen skiner aldrig så varm. Det är nämligen förhållandet, att ju högre man kommer upp öfver jorden, desto mer tilltager kölden, och på en viss höjd är den så stark, att snön aldrig smälter. Sådana fjäll finnas många utefter Kölen och in i Norge, men på den svenska sidan äro de färre. *Sulitelma* är ett sådant berg, som ligger på Kölen i nordligaste delen av riket. Något längre söderut midtför *Storsjön* i *Jemtland* se vi ett annat, som heter *Syltoppen*, och ännu sydligare mellan *Dalarnes* nordligaste spets och *Fämundsjön* i Norge ligger *Svuckufjäll*. Söder om detta berg finner man intet, som höjer sig ofvan snögränsen, förr än man kommer till *Alperna* i södra Europa.

Skildring av Södermanland år 1883

Den här texten publicerades ursprungligen år 1883 i boken "Små berättelser om märkeliga orter i Sverige – Liten geografisk läsebok för barn och ungdom" med rubriken "Södermanland". Författare till texten är Carl Georg Starbäck (1828–1885).

Begifva vi oss från Nerike österut, se vi snart under oss utbreda ett landskap, som i solljuset utvecklar den högsta fågring. Der omvexla höjder och dalar och sjöar i den rikaste mångfald; och den höga, mörka furuskogen bildar en vacker skuggning till ek- och björklundarnes ljusare grönska, medan öfver allt mellan skogarne och bergen de bördiga dalarnes guldgula skördar vagga för vinden. Vi se genast, att landskapets södra del är högst och bergigast. Här framlöper en betydlig och storartad samt skogbevuxen bergås. Det är Kolmorden, som skiljer Södermanland från Östergötland och på samma gång Svea- och Göta-land. Den är af gammalt gränsskogen mellan dessa båda hufvuddelar af vårt land, liksom *Tiveden* mellan Nerike och Westergötland, och landet norr om dessa skogsberg kallades fordomdags *nordanskogs*, liksom Götaland *sunnanskogs*.

Men vi kunna äfven urskilja en sådan skogsås längre norrut. Den kommer från Nerike söder om Hjelmaren och går i östlig och nordostlig riktning genom hela Södermanland ända bort mot östra kusten samt utsänder, synnerligast söderut, en otalig mängd grenar, hvilka åtskilja alla dessa dalgångar och sjöar. Bergen här i Södermanland äro i allmänhet icke högre än 300 fot. Vi finna härutaf, att när en gång Östersjön och Nordsjön voro förenade genom det sund, som nu utgör låglandsbältet, så var här ett skär, som sedan, när vattnet sjönk undan, blef en skärgård, och sådant var sannolikt landet ännu, när de första yxhuggen af våra förfäder hördes i dess skogar. "Allt utvisar här en forntida befolkning af flera små stammar, på omflutna öar och holmar" — säger en lärd man, som mycket forskat i våra fornminnen. Derför finner man också i dag så stora olikheter hos befolkningen i olika socknar.

Wingåkersbygden i vestra delen af Södermanland är i ofvannämnda afseende synnerligen märkelig. Namnet har uppkommit genom en sammandragning af ordet *Wikingsåker* och låter oss derigenom förstå, att folket här i fordomtima företrädesvis älskat att draga i viking. Liksom allmogen i de norra Dalasocknarne — Mora, Rättvik, Leksand — så utmärker sig äfven Wingåkersbon genom en egen dräkt, och detta bruk är så gammalt, att man ej kan säga när det begynte. År 1755 anhöllä bönderna sjelfva hos konungen, att han skulle stadfästa denna gamla klädedräkt, hvilket också skedde. Qvinnorna bära vanligen gula kjortlar och hvita eller gröna liftröjor, karlarne långa hvita vadmalsrockar och gula skinnbyxor.

Wingåkersbonden älskar att göra långa resor. Han öfverlemnar åkerbruket och vården om hem och barn åt hustrun och begifver sig sjelf med sin humla, sin vadmal eller sitt hvete på långresor till berg-

slagen, till Stockholm eller Gefle, till och med till Falun. Både karlar och qvinnor äro glada, vänliga och gästfria. Svåra brott förekomma sällan, och när det någon gång inträffar, har det alltid begåtts af någon, som härstammat från på senare tid inflyttade släkter.

Vestra och östra Wingåker — såsom dessa socknar heta — ligga söder om Hjelmaren. Norr om denna sjö hafva vi äfven en gammal bygd med en från andra socknar till lynne och seder skild befolkning, nämligen:

Rekarne. Denna bygd ligger mellan Mälaren och Hjelmaren, hvilka äro förenade genom *Eskilstunaån*. I längst försvunna tider voro dessa sjöar förbundna genom flera vattendrag, såsom man kan se af Rekarnebygdens natur, så att Vikingarne i dessa bygder liksom i Wingåker kunde komma till hafvet. Hjelmaren var då äfven förbunden med Östersjön vid Nyköping genom en farled, som gick i sydostlig riktning, efter som de långsträckta sjöarna i Södermanland ännu utvisa. Rekarnebonden utmärker sig genom en viss stolthet och manhaftighet, och sedan långt tillbaka har han i den kringliggande trakten haft tal om sig att vara duktig och karlavulen. Han visade ock under Engelbrekt, då Rekarneboarne voro de förste inom Södermanland, som grepo till vapen mot de främmande fogdarne.

Eskilstuna stad, som ligger i denna trakt, har gifvit namn åt den nämnda ån och har sjelf fått sitt namn af *S:t Eskil*, en bland de första, som predikade kristendomen i Södermanland. Han bodde här, i trakten, som då kallades *Fors*. Sedan han blifvit ihjelslagen af hedningarne på tinget vid *Strenga* — der nu staden *Strengnäs* ligger — begrofs han här och ett kloster bygdes, som uppkallades efter honom. Klostret stod, tills Gustaf Wasa genomförde reformationen, men någon stad fans ej här, förr än långt senare. Först under konung Carl X

fick denna ort stadsprivilegier.

Trakten häromkring är rik på gamla minnesmärken. På bergen, särdeles der de bildat pass, resa sig väldiga ringmurar. En sådan är att se på en hög klippa å *Stenby* egor i Fors socken. På ett närliggande berg gent öfver sänkningen är uppfördt ett större vårdrör, och på *Intagsberget* närmare Eskilstuna förekomma tydliga lemningar efter borgar. I en mindre grotta härstädes, hvars trånga öppning skyles af dvergbjörkar, tindrar vissa årstider ett skönt smaragdlikt sken. Det sprides af en liten mossväxt.

Men det är ej blott genom dessa gamla minnen, som Eskilstuna är af vigt. Här har sedan vår storhetstid utbildat sig en finsmidestillverkning — alla slags knifvar, saxar o. d. — hvars alster erkännas, företrädesvis af utländingen, för de yppersta i verlden. Det hände en gång, att en förnäm svensk skref till en vän i Paris och bad honom skicka sig de bästa rakknifvar, som kunde fås för penningar, och vännen skickade honom rakknifvar, som voro tillverkade i Eskilstuna. Den förnämne mannen trodde att vännen begått ett misstag, och skref till honom derom, men fick till svar, att i Paris ansågs ingen knif i verlden öfverträffa en Eskilstunaknif. — Här i staden finnes äfven en storartad verkstad för tillverkning af gevär. Den tillhör kronan, och gevären äro således kronans egendom och försäljas icke utan användas till härens beväpning.

Ungefär en mil nordvest ut från staden ligger vid en fjärd af Mälaren ett gammalt gods, som heter *Fiholm* och som en gång har tillhört vår store *Axel Oxenstjerna*. Han ligger ock begrafven här i sockenkyrkan — socknen heter Jäder — der talrika minnen finnas från 30-åriga kriget. Hela detta landskap är uppfyllt af gamla herregårdar, mer eller mindre förknippade med namn och tilldragelser ur vår historia.

Men ingenstädes äro så många minnen förenade på ett ställe, som vid ett gammalt slott i landskapets östra del, dit vi må begifva oss.

Gripsholm heter detta slott. Det ligger ungefär midt emellan städerna Strengnäs och *Södertelje* vid en vacker fjärd af Mälaren. Det är till sitt byggnadssätt oregelbundet, och påminner med sina fyra torn och sina två borggårdar mycket om en riddarborg från medeltiden. Från denna tid har det ock sin upprinnelse. Det byggdes af den rike, men onde riksdrotsen *Bo Jonsson (Grip)* och fick sitt namn efter gripen i hans sköldemärke. Det inträffade kort före begynnelsen af den så kallade Kalmareunionen. Så länge denna varade, får man emellertid icke mycket höra talas om *Gripsholm*. När konung Erik XIII med sina grymma fogdar förtryckte vårt land och Engelbrekt i spetsen för Dalkarlarna drog ut att fördrifva dessa fogdar, kommo Rekarneboarne tågande framför *Gripsholm*, och dess fogde, som hette *Hartwig Flög*, vågade icke afbida dem, utan antände slottet och flydde. Sedan den tiden förekommer icke namnet *Gripsholm* i våra häfder, förr än mot slutet av medeltiden.

Då inköptes det från kronan af riksföreståndaren *Sten Sture den äldre*, som här anlade ett kloster, hvarest han sjelf blef begravnen. Sexton år voro icke gångna efter den ädle herr Stens död, så kom gamle erkebiskop Jakob Ulfsson hit till klostret. Han hade varit en bland de farligaste motståndarne till herr Sten i hans makts och lyckas dagar, men så underligt går det, nu kom han som en lefnadstrött gubbe att söka skydd och ro i herr Stens kloster och vid hans graf. Här mottog han besök af en ung frände till den döde riksföreståndaren, en arm flykting för Christian, som nu var Sveriges konung, — *Gustaf Eriksson (Wasa)*. Den unge yttrade för den gamle sitt fasta beslut att våga allt för fosterlandets räddning; gubben förfärades för ynglingens djerfva

plan och afstyrkte. Det skedde vid Sten Stures graf. Sedan återsågo de ej hvarandra. Den unge mannen gick ut i strid och segrade och blef konung. Den gamle erkebiskopen dog snart, men konung Gustaf fördref munkarne från Gripsholm och behöll slottet för egen räkning.

Men man kan läsa ett godt stycke svensk historia inom murarne af detta slott. Tvenne af den store Gustaf Wasas söner sutto här fångna; *Erik* insatte här sin bror hertig *Johan*, men i ett furstligt fängelse, der intet fattades utom friheten; *Johan*, när han blef fri, afsatte sin broder och satte honom i ett fängelse, som ännu kommer betraktaren att rysa genom sin dystra, hemska tomhet på allt, som kunnat tjena att göra fångenskapen dräglig. Man bör hafva sett detta fängelserum för att rätt kunna förstå all den nöd och allt det förfärliga lidande, som den olycklige konung *Erik* fick utstå af sin broder. ”Jag kan aldrig tro” — skref *Erik* en gång till sin broder — ”att så mycken hårdhet är af en broder befald. Ingen dag aflöper utan nytt elände. Om än aldrig så brottslig, så synes dock en kunglig kropp nog straffad. Jag beder därför min broder på det bevekligaste låta mig få veta, hvad af mig fordras. Jag lofvar allt, som ej står i strid mot guds ord, min heder och mina barns bästa. Verlden är stor nog, och hatet mellan blodsförvandter kan af länders aflägsenhet stillas, om det ej redan af tidens långvarighet svalnat.” — Men brodershatet var obevekligt. *Johan* flyttade *Erik* från det ena fängelset till det andra, tills han slutligen lät döda honom med förgift på *Örbyhus slott* i Upland (norr om Upsala).

Äfven från vår nyaste historia innehåller Gripsholm minnen. Här ligga tätt bredvid hvarandra tvenne rum, som påminna mer än mycket annat om lyckans obeständighet och förgängligheten af allt

menskligt. I det ena af dessa rum plögade konung *Gustaf III*, när han höll hof här på slottet och gaf sina föreställningar på den präktiga förgyllda teatern, kläda sig i teaterdrägt, och i rummet bredvid undertecknade hans son konung *Gustaf IV Adolf* den skrift, hvarigenom han afsade sig Sveriges krona.

För öfvrigt finnas här rika samlingar av gamla möbler, tapeter, silfverkärl samt taflor, bland hvilka väl ordnade porträttsamlingar, såsom af *Gustaf Wasa* och hans samtida, *Gustaf III* och hans samtida, *Axel Oxenstjerna* och underhandlarne i den s. k. vestfaliska freden m. fl.

Österut från *Gripsholm* komma vi till *Södertelje kanal*, som fått sitt namn af den gamla derinvid belägna staden. Denna kanal, som sammanbinder *Mälaren* med *Östersjön*, började grävas af *Engelbrekt* om hösten 1435, men sedan hvilade all tanke på dess fullbordande tills under konung *Gustaf III* år 1780, då arbetet åter begynte och blef färdigt 1810.

På östra sidan af denna kanal ligger en halfö eller numera efter kanalens fullbordande en ö, som heter *Södertörn*, rik på minnen från vår äldsta historia. Här på kusten låg *Sota-skär*, der tärnorna sjöngo, när *Hjalmar den hugfulle* drog ut att kämpa för sin hjertans kär, och der *Olof den helige* från Norge, medan han ännu var ung och låg i viking, besegrade kämpen *Sote*. Flera gods här på kusten egdes under medeltiden af de tyske ordensriddarne, till hvilka *Birger Jarls* frände, *junker Carl*, begaf sig för att tillsammans med dem strida mot de hedniska *Preussarne*.

Mellan *Muskön* och den österut belägna *Utön* ligger fjärden *Mysingen*, som på den förra ön bildar en god hamn, den i vår historia mycket bekanta *Elgsnabben* (eller *Elfsnabben*). Här låg den svenska

flottan för ankar under den store *Gustaf Adolfs* tid, och härifrån af-seglade denne konung till Tyskland vid midsommaren 1630.

Viktiga ord och personer

30-åriga kriget.

En rad militära konflikter som omfattade större delen av Europa. Kriget pågick mellan 1618 och 1648.

Birger Jarl.

[ca 1210–1266] Svensk jarl från 1248 till sin död 1266. Birger var den förste kunglige inom folkungaätten och ska också ha grundat staden Stockholm år 1252. Ligger begravd i Varnhems klosterkyrka. Kallas ibland även Birger af Bjälbo.

Engelbrekt.

[ca 1390–1436] Svensk som började sin karriär som militär. Blev ledare för det så kallade Engelbrektsupproret som började 1431 i Bergslagen. Upproret mot Erik XIII blev så småningom allt våldsammare och spred sig också över hela landet. Engelbrekt intog ett stort antal borgar och slott men mördades den 4 maj 1436.

Erik XIII.

[ca 1382–1459] Svensk kung under flera perioder mellan 1396 och 1439 samt dessutom kung av Norge 1389–1442 och Danmark 1396–1439. Kallas i dag oftast Erik av Pommern.

Erik XIV.

[1533–1577] Svensk kung från 1560 tills sin avsättning 1568. Var son till Gustav Vasa. Förgiftades med arsenik efter nio års fångenskap.

Flög, Hartwig.

[ca 1372–1435] Tysk adelsman. Var ingift i Banér-släkten och fogde på Gripsholms slott. Under Engelbrekts uppror valde Flög att själv sätta eld på slottet och sedan fly.

Fot.

Längdmått. En fot motsvarar 29,6 cm.

Store Gustaf Adolf.

[1594–1632] Svensk kung från 1611 till sin död 1632. Grundlade det svenska stormaktsväldet genom en serie erövringskrig. Betraktas av många som en av världshistoriens främsta fältherrar. Dödades under slaget vid Lützen den 6 november 1632.

Gustaf III.

[1746–1792] Gustav var svensk kung från 1771 till sin död 1792. Genomförde en statskupp 1772 som återinförde det kungliga enväldet i Sverige. Är en av de mest kulturintresserade svenska kungarna i historien och kallas ofta för ”Teaterkungen”. Instiftade Svenska Akademien och lät bygga Kungliga Operan samt Drottningholms slottsteater. Mördades av Jacob Johan Anckarström vid ett attentat 1792.

Gustaf IV Adolf.

[1778–1837] Svensk kung från pappan Gustav III:s död 1792 tills

han avsattes vid en oblodig kupp 1809. Flyttade runt mellan flera länder i Europa innan han avled på ett värdshus i Schweiz efter ett slaganfall.

Gustaf Wasa.

[1496–1560] Svensk kung från 1523 till sin död 1560. Gustav Vasa är en av de mest inflytelserika kungarna i svensk historia. Gustav införde arvsmonarkin i Sverige och reformerade kyrkan. Många menar att Vasa skapade den moderna svenska nationalstaten.

Hertig Johan.

[1537–1592] Svensk hertig som blev kung 1568 under namnet Johan III. Styrde landet tills sin död 1592.

Jonsson Grip, Bo.

[1335–1386] Svenskt riksråd och drots. Var landets rikaste privatperson och ägde hela Finland och en tredjedel av Sverige. Lät bygga Gripsholms slott som är döpt efter honom.

Kalmareunionen.

Politisk union mellan de nordiska rikena Danmark, Norge och Sverige som bildades 1397 vid ett möte i Kalmar. Alla tre länderna styrdes under Kalmarunionen av en enda regent. Sverige lämnade unionen 1523.

Carl X.

[1622–1660] Karl var svensk kung från 1654. Är mest känd för tåget över Stora Bält som gjorde att Bohuslän och Skåne blev svenska. Var gift med Hedvid Eleonora. Karl avled efter en kort

tids sjukdom. Hans namn skrivs i dag Karl X Gustav.

Christian.

[1481–1559] Kung av Danmark och Norge 1513–1523 och över Sverige 1520–1521. Flydde från Danmark år 1523 efter att ha blivit avsatt. Försökte ta makten 1531 med hjälp av en rekryterad här men misslyckades. Tillbringade resten av sitt liv i husarrest på flera danska slott. Kristian II är mest känd i Sverige som Kristian Tyrann, ett namn han fick efter de nästan 100 avrättningarna under Stockholms blodbad år 1520.

Olof den helige.

[995–1030] Kung av Norge som kristnade landet med hårdhantade metoder. Stupade under slaget vid Stiklestad 1030 och blev snabbt ett av Nordens mest populära helgon.

Oxenstjerna, Axel.

[1583–1654] Riksråd, rikskansler och greve. Var i praktiken Sveriges regent i mer än 20 år efter Gustav II Adolfs död 1632 eftersom drottning Kristina då var omyndig.

Starbäck, Carl Georg.

[1828–1885] Svensk historiker, lärare och författare. Var en av sin tids mest kända populärhistoriker och kan beskrivas som 1800-talets version av Herman Lindqvist. Han är mest känd för det stora verket "Berättelser ur den svenska historien" som kom ut i 11 delar mellan 1860-1875.

Sten Sture den äldre.

[ca 1440–1503] Svensk riddare samt riksföreståndare under fle-

ra perioder från 1470 till sin död 1503. Är känd för segern vid Brunkebergsåsen som gav Sverige självständighet.

Ulfsson, Jakob.

[ca 1430–1521] Svensk ärkebiskop i hela 46 år. Är mest känd som grundare av Uppsala universitet och för införandet av boktryckarkonsten i Sverige.

Vestfaliska freden.

Fredsavtal som avslutade trettioåriga kriget. Avtalet förhandlades fram i de westfaliska städerna Osnabrück och Münster i oktober 1648.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"

- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)